

**ทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิต
สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย: การบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาระดับปฐมวัย
สู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี**

**Experiences Management Skill for Preschool Children
of Early Childhood Student Teachers: Integration of Sciences
in Early Childhood Education for Teaching in ChonBuri Context**

ดร.ศิริประภา พงุทธิกุล*

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนรายวิชาการสอนวิชาเอกเกี่ยวกับทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย และกระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาระดับปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี ผู้เข้าร่วมการวิจัย คือ นิสิตสาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 400410 บูรณาการการจัดการเรียนรู้การศึกษาระดับปฐมวัย 1 ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 รวมจำนวน 41 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เทคนิคการสังเกต เทคนิคที่ไม่ได้จากการสังเกต และเทคนิคการประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลด้านการจัดทำแผน ด้านการสอนจุดภาคและการสอนในบริบทจริง นิสิตสามารถบูรณาการสาระที่ควรรู้กับการส่งเสริมคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และทักษะชีวิต ผ่านกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย สอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอนนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีความสามารถในการจัดการชั้นเรียน การประเมินผล การใช้สื่อการสอน การสื่อสาร และมีบุคลิกภาพที่ดี ภายหลังจากเข้าร่วมวิจัย นิสิตร้อยละ 90.24 มีคะแนนรวมการประเมินทักษะการจัดประสบการณ์ในระดับดีมาก

2. กระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาระดับปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี จำแนกขั้นตอนได้ 8 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะเตรียมการบูรณาการ 2) ระยะวางแผนการจัดประสบการณ์ฉบับร่าง 3) ระยะปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฉบับร่าง 4) ระยะปฏิบัติการสอนจุดภาค 5) ระยะปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฉบับทดลองสอน 6) ระยะปฏิบัติการสอนในบริบทจริง 7) ระยะปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฉบับสมบูรณ์ และ 8) ระยะสรุปและรวบรวมการเรียนรู้

คำสำคัญ : ทักษะการจัดประสบการณ์/ เด็กอนุบาล/ การบูรณาการ/ การศึกษาระดับปฐมวัย/ บริบทท้องถิ่นชลบุรี

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purposes of this qualitative research were to study the phenomena in the Major Teaching course about experiences management skill for preschool children and the process of integration in early childhood education for teaching in ChonBuri context. The research participants were 41 forth-year of early childhood student teachers, from the faculty of education, Burapha University, who enrolled in the Learning Management Integration in Early Childhood Education I course in the first semester of the academic year 2015. The data collections were divided in observational techniques, non-observational techniques and evaluation techniques. The data were analyzed using content analysis, frequency, and percentage. The research findings were as follows:

1. The student teachers improved experiences management skill which comprised: lesson planning, micro teaching, and preschool context teaching that integration content with enhancement math, science, language, and life skill; teaching skill in various method based on child-centered approach; teaching in step by step for lead to the lesson objective; appropriate capability about classroom management, evaluation, instructional media, communication; and great personality. After the implementing, 90.24 % of the participants had total assessment score of experiences management skill in level "very good"

2. The process procedure of integration in early childhood education for teaching in ChonBuri context was divided into 8 phases which comprised: 1) the focusing on the integration; 2) the lesson design; 3) the improvement of lesson plan; 4) the micro teaching; 5) the improvement of lesson plan from data of micro teaching; 6) the teaching in preschool context; 7) the improvement of lesson plan from data of teaching in preschool context; and 8) the consolidation of learning.

Keywords : Experiences Management Skill/ Preschool Children/ Integration/ Early Childhood Education/ ChonBuri Context

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในปัจจุบันโลกกำลังเผชิญปัญหาวิกฤติซับซ้อน หลากหลายมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม ปัญหาความรุนแรง การก่อการร้าย ความผิดปกติทางจิตใจ ที่ทวีความรุนแรงขึ้นและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ วิธีการดำรงชีวิต คุณภาพสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่ง ลาปปรัว (2543) กล่าวว่าทุกปัญหาล้วนเป็นการสะท้อนจากวิกฤติการณ์หนึ่งเดียวที่เป็นแก่นแท้ นั่นคือ วิกฤติการณ์เกี่ยวกับทัศนคติการรับรู้โลกแบบแยกส่วน (Fragmentarist View)

โลกทัศน์แบบแยกส่วนก่อให้เกิดความไม่ประสานเชื่อมโยง เช่น เศรษฐกิจที่เน้นการบริโภคไม่ใช่เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี การแพทย์ที่รักษาอวัยวะไม่ใช่การรักษามนุษย์ที่มีกายและใจสัมพันธ์กัน ด้านการศึกษาที่มุ่งสอนวิชา แยกเป็นหน่วยย่อยไม่ใช่สอนคน ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทั้งสาระภายในวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างวิชา ความสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณค่าต่อการนำไปใช้ในวิชาชีพและการดำรงชีวิต

กระแสความเคลื่อนไหวในทุกวงการรวมทั้งทางด้านการศึกษาก็เริ่มมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์แบบกลไกแยกส่วนมาสู่กระบวนทัศน์แบบองค์รวม (Holistic View) ซึ่งเริ่มมีการเคลื่อนไหวในช่วงกว่าครึ่งศตวรรษที่

ผ่านมา (Miller, 1996) การจัดการศึกษาที่เน้นการบูรณาการมีพื้นฐานปรัชญาที่เชื่อว่าองค์ประกอบและกระบวนการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ความสัมพันธ์ขององค์รวมและส่วนย่อยจะช่วยให้มองเห็นความเป็นจริง ไม่มีสิ่งใดอยู่โดดเดี่ยวได้ สรรพสิ่งล้วนพึ่งพาอาศัยสัมพันธ์กัน (Evans, 1998) พื้นฐานความเชื่อดังกล่าวนำไปสู่หลักการพื้นฐานการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ได้แก่ หลักการแห่งความเชื่อมโยง หลักการแห่งความเป็นองค์รวมทั้งหมด และหลักการแห่งการดำรงอยู่ของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Miller, 1996)

หลักสูตรการศึกษาระดับชาติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยได้เล็งเห็นปัญหาของการสอน แยกส่วนย่อยเป็นรายวิชา แล้วนิสิตไม่สามารถบูรณาการองค์ความรู้จากรายวิชาต่างๆ มาสู่การประยุกต์ในการสอนเด็กปฐมวัยได้ ดังนั้น ความสำคัญของการพัฒนานิสิตให้สามารถบูรณาการสรรพวิชาต่างๆ **ที่ได้เรียนมาตลอดหลักสูตรสู่ความสัมพันธ์ในการนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนในบริบทจริงได้** จึงได้มีการสร้างรายวิชาการสอนวิชาเอก ได้แก่ วิชาบูรณาการการจัดการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย เพื่อให้ นิสิตชั้นปีที่ 4 ได้มี **โอกาสบูรณาการองค์ความรู้** ได้แก่ ศาสตร์ทางการศึกษา **ปฐมวัยทั้งหมดที่ได้เรียนมา** ธรรมชาติของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก นำมาเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลแบบองค์รวมได้อย่างสอดคล้องตามสภาพจริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนรายวิชาการสอนวิชาเอก ได้แก่ วิชาบูรณาการการจัดการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย 1 ที่ได้นำแนวคิดและหลักการของการบูรณาการมาใช้พัฒนานิสิตเกี่ยวกับทักษะการจัดการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนานิสิตตามหลักสูตรการศึกษาระดับชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยที่สามารถ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนรายวิชาการสอนวิชาเอกเกี่ยวกับทักษะการจัดการประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนรายวิชาการสอนวิชาเอกเกี่ยวกับกระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี

คำถามการวิจัย

1. ทักษะการจัดการประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่เข้าร่วมการเรียนในชั้นเรียนรายวิชาการสอนวิชาเอกเป็นอย่างไร มีการพัฒนาไปอย่างไร
2. กระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรีในชั้นเรียนรายวิชาการสอนวิชาเอกเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีลักษณะ ขั้นตอน ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประเด็นที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 1.1 ทักษะการจัดการประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล
 - 1.2 กระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี
2. ผู้เข้าร่วมวิจัย คือ นิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 400410 บูรณาการการ

จัดการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย 1 ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 รวมจำนวน 41 คน

3. ระยะเวลาการดำเนินการวิจัยรวมทั้งสิ้น 1 ภาคการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล หมายถึง ความสามารถในการลงมือปฏิบัติการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ที่เข้าร่วมการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) ทักษะการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาล 2) ทักษะการปฏิบัติการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาลในการสอนจุดภาคและการสอนในบริบทจริง จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) เทคนิคการสังเกต ได้แก่ การสังเกตกิจกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การสังเกตการปฏิบัติการสอนจุดภาคและในบริบทจริง 2) เทคนิคที่ไม่ได้จากการสังเกต ได้แก่ สมุดบันทึกการไตร่ตรองสะท้อนการเรียนรู้ของนิสิต ชิ้นงานจากกิจกรรมการเรียนการสอน แผนการสอน หลักฐานและผลการสอน 3) เทคนิคการประเมิน ได้แก่ การประเมินทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล โดยอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำชั้นในสถานศึกษา

กระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยที่ผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการบนพื้นฐานกระบวนการแบบองค์รวมและหลักการการบูรณาการ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบ่งได้ 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระยะเวลาเตรียมการบูรณาการ 2) ระยะเวลาวางแผนการจัดประสบการณ์ฉบับร่าง 3) ระยะเวลาปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฉบับร่าง 4) ระยะเวลาปฏิบัติการสอนจุดภาค 5) ระยะเวลาปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฉบับทดลองสอน 6) ระยะเวลาปฏิบัติการสอนในบริบทจริง 7) ระยะเวลาปรับปรุง

แผนการจัดประสบการณ์ฉบับสมบูรณ์ และ 8) ระยะเวลาสรุปและรวบรวมการเรียนรู้ ข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) เทคนิคการสังเกต ได้แก่ การสังเกตกิจกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การสังเกตการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัย 2) เทคนิคที่ไม่ได้จากการสังเกต ได้แก่ สมุดบันทึกการไตร่ตรองสะท้อนการเรียนรู้ของนิสิต 3) เทคนิคการประเมิน ได้แก่ การประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยนิสิต

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา และชี้แจงให้นิสิตทราบว่าการศึกษาครั้งนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากนั้นให้นิสิตให้ความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย และมีกระบวนการให้นิสิตตรวจสอบการวิเคราะห์ และการรายงานข้อมูล ซึ่งนิสิตทุกคนให้ความยินยอมในการเข้าร่วมกระบวนการวิจัยทั้งหมด 41 คน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการจัดการเรียนรู้ไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในรายวิชา 400410 บูรณาการการจัดการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย 1 ให้กับนิสิตสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 4 จำนวน 41 คน ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 รวมระยะเวลา 16 สัปดาห์

เทคนิคที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณลักษณะเป็นหลัก ดังนั้น การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจึงได้มาจากการใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย ได้แก่ เทคนิคการสังเกต เทคนิคที่ไม่ได้จากการสังเกต และเทคนิคการประเมิน (McMillan and Schumacher, 1997 อ้างถึงใน รุ่งฟ้า กิติญาณัฐ, 2555) สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เทคนิคการสังเกต ได้แก่ การสังเกตกิจกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนตลอดช่วงเวลา 16 สัปดาห์ การสังเกตการปฏิบัติการสอนจุดภาค 1 ครั้งต่อนิสิต 1 คน รวมจำนวน 41 ครั้ง การสังเกตการปฏิบัติการสอนในบริบทจริง 1 ครั้งต่อนิสิต 1 คน รวมจำนวน

41 ครั้ง การสังเกตการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัย ทั้งประสิทธิภาพของวิธีสอน อุปสรรคและความสำเร็จของการดำเนินการ ในช่วงเวลา 16 สัปดาห์

2. เทคนิคที่ไม่ได้จากการสังเกต ได้แก่ สมุดบันทึก การไต่รตรงสะท้อนการเรียนรู้ ชิ้นงานจากกิจกรรม การเรียนการสอน แผนการสอน หลักฐานและผลการไต่รตรงการสอน ของนิสิตทั้งหมด 41 คน

3. เทคนิคการประเมิน ได้แก่ การประเมินตนเอง ของนิสิต การประเมินทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลโดยอาจารย์ผู้สอน 1 คน และอาจารย์ในสถานศึกษา 41 คน การประเมินการจัดการเรียนการสอน โดยนิสิตผ่านระบบการประเมินรายวิชาของมหาวิทยาลัยบูรพา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales) รวมจำนวนประเด็นในการประเมิน 20 รายการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบ เนื้อหาหลัก เกณฑ์การประเมินผลมาจากแบบประเมินผลการสอนของนิสิตปฏิบัติการสอนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นำมาปรับปรุงรายการประเมินให้เนื้อหามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และธรรมชาติรายวิชามากขึ้น จำแนกเป็นทักษะ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาล 7 รายการ 2) ทักษะการปฏิบัติการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาล 13 รายการ ได้ทดลองใช้ในวิชาการสอนวิชาเอก รายวิชา 400410 บูรณาการการจัดการเรียนรู้อารศึกษาปฐมวัย 1 ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2557 การศึกษาค้นคว้าดำเนินการประเมินการสอนจุดภาค โดยอาจารย์ผู้สอนจำนวน 1 คน และประเมินการสอนในบริบทจริงโดยอาจารย์ในสถานศึกษารวมจำนวน 41 คน ซึ่งได้ชี้แจงตามรายการการประเมิน

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการดำเนินการครบถ้วน 16 สัปดาห์ และเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนตามโครงสร้างทั้ง 3 ส่วนดังกล่าว

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การให้รหัสและการจัดหมวดหมู่แก่ข้อมูล 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลโดยใช้ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ จากนั้นจึงนำมาผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินผล

สรุปผลการวิจัย

1. ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนรายวิชาการสอนวิชาเอกเกี่ยวกับทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

1.1 ทักษะการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาล พบว่านิสิตผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้เรียนมาสู่การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่มีลักษณะสำคัญ ดังนี้ มีความถูกต้องครอบคลุมทุกองค์ประกอบ มีความสอดคล้องของทุกองค์ประกอบ และร้อยเรียงอย่างเหมาะสมเป็นขั้นเป็นตอน สามารถเลือกเทคนิควิธีการสอนเหมาะสมกับศาสตร์การสอนเด็กปฐมวัยและลักษณะกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถวางแผนการบูรณาการคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และทักษะชีวิตอย่างเหมาะสมกับหัวเรื่อง ซึ่งสามารถสรุปเปรียบเทียบข้อมูลการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของนิสิตได้ ดังนี้

ในช่วงแรกของการจัดการเรียนการสอนนิสิตสามารถจัดทำหน่วยการสอนที่สอดคล้องกับบริบทชลบุรีได้ตามความสนใจ 8 กลุ่ม 8 หน่วยการสอน ได้แก่ ทะเลบางแสน ประเพณีวิ่งควาย จักสานพนัส อ้อยหวาน สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สับปะรดแสนสนุก มะพร้าวพาเพลิน สัตว์ทะเลเสอา แต่พบตัวอย่างข้อมูลที่สะท้อนว่าทักษะการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ของนิสิตยังไม่สอดคล้องกับหลักการ เช่น นิสิตไม่เข้าใจความแตกต่างระหว่างหัวข้อสาระสำคัญกับสาระที่ควรรรวมทั้งหัวข้อสาระการเรียนรู้ สาระที่ควรรรู้ และประสบการณ์สำคัญ ส่วนหัวข้อวัตถุประสงค์ยังไม่

ความเฉพาะเจาะจงกับแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละครั้ง ในหัวข้อกระบวนการจัดการเรียนรู้ นิสิตยังไม่สามารถบูรณาการความรู้ที่เรียนมาเพื่อออกแบบวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กและลักษณะกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม นิสิตบางส่วนยังไม่สามารถแยกขั้นตอนการสอนหลัก และการเรียงลำดับขั้นตอนการสอนที่เหมาะสม นิสิตยังไม่สามารถวางแผนการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา ทักษะชีวิตได้อย่างครอบคลุมและสอดคล้องกับหัวเรื่อง ในหัวข้อสื่อการสอนยังไม่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กและไม่ตอบสนองหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หัวข้อการวัดและการประเมินผลมีประเด็นไม่ชัดเจนเนื่องจากวัตถุประสงค์การสอนที่ยังไม่เฉพาะเจาะจง

ภายหลังการเข้าร่วมกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยและการชี้แนะจากอาจารย์ผู้สอนแล้ว พบว่า นิสิตสามารถจัดทำสาระสำคัญได้อย่างถูกต้องครอบคลุมมากขึ้น หัวข้อสาระการเรียนรู้ นิสิตสามารถแยกความแตกต่างของสาระที่ควรรู้และประสบการณ์ที่สำคัญได้ หัวข้อสาระที่ควรรู้ นิสิตสามารถจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาที่จะสอนได้อย่างครอบคลุม หัวข้อวัตถุประสงค์การสอนมีความเฉพาะเจาะจงและครอบคลุมการบูรณาการสาระที่ควรรู้และพัฒนาการที่สามารถบูรณาการได้ในการสอนแต่ละครั้ง หัวข้อกระบวนการจัดการเรียนรู้ นิสิตสามารถบูรณาการการจัดประสบการณ์ทางภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทักษะชีวิต รวมทั้งเทคนิคการร้องเพลง การเล่านิทาน การจัดการชั้นเรียน การเตรียมเด็กให้สงบ เพื่อให้การสอนเป็นไปตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม นิสิตส่วนใหญ่สามารถแยกขั้นตอนของวิธีการสอนหลัก เทคนิคการสอนย่อย และการเรียงลำดับขั้นตอนการสอนที่

ส่วนหัวข้อสื่อการสอน นิสิตใช้สื่อของจริงและสื่อที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด สำหรับหัวข้อการวัดและการประเมินผล มีประเด็นชัดเจนสามารถประเมินผลได้ตามสภาพจริง

1.2 ทักษะการปฏิบัติการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาลในการสอนจุดภาคและการสอนในบริบทจริง พบว่า นิสิตสามารถบูรณาการความรู้เพื่อปฏิบัติการสอนจุดภาคและการสอนในบริบทจริง โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ นิสิตสามารถปฏิบัติการสอนในหน่วยการสอนที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นชลบุรีตามที่ตนเองสนใจโดยการบูรณาการสาระที่ควรรู้ในหัวเรื่องย่อยกับพัฒนาการด้านต่างๆ ที่สามารถบูรณาการได้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และทักษะชีวิต นิสิตสามารถสอนได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนมีระบบตามแผนที่วางไว้ นิสิตสามารถสอนได้อย่างราบรื่น มีการจัดการชั้นเรียนที่ดี มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีการเตรียมการสอนที่ดี นิสิตสามารถสอนโดยมุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียน แก้ปัญหาปรับการสอนเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม โดยคงไว้ซึ่งจุดประสงค์ที่วางไว้ได้ นิสิตสามารถนำเข้าสู่บทเรียนและสรุปบทเรียนได้เหมาะสม นิสิตสามารถประเมินผลตามสภาพจริงตามที่ได้วางแผนไว้ ใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม มีประโยชน์ คุ่มค่า นิสิตสามารถออกแบบและใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม ใช้ภาษา น้ำเสียง การพูด การร้องเพลง คำคล้องจองได้อย่างเหมาะสม นิสิตมีบุคลิกภาพดี เชื่อมมั่นในตนเอง และแต่งกายเหมาะสม

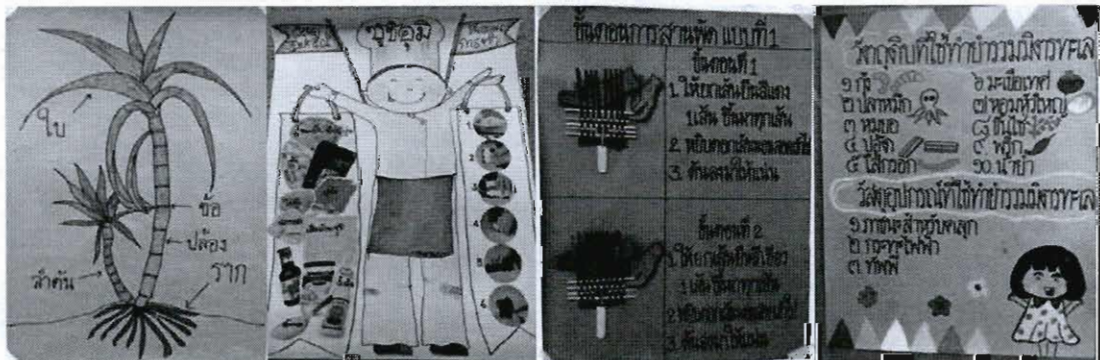
รูปภาพต่อไปนี้สะท้อนการพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ที่ นิสิตสามารถแต่งเพลง คำคล้องจอง ออกแบบจัดทำนิทาน แผนภาพ แผนผังต่างๆ เพื่อสรุปสาระการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม มีความหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังตัวอย่าง ดังนี้

ภาพที่ 1 และ 2 ตัวอย่างเพลงจากหน่วยมะพร้าวพาเพลิน และคำคล้องจองจากหน่วยจักสานพนัส

ภาพที่ 3 และ 4 ตัวอย่างนิทานจากหน่วยประเพณีวิ่งควาย และแผนผังสรุปข้อมูลจากหน่วยอ้อยหวาน

ภาพที่ 5 - 8 ตัวอย่างแผนภาพจากหน่วยอ้อย สัตว์ทะเล มะพร้าว และทะเลบางแสน

รูปภาพต่อไปนี้สะท้อนการพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ที่นิสิตสามารถออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การสอน เช่น การสนทนา การเล่านิทาน การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การอ่านและการเขียน การทดลอง การลงมือกระทำจริง การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้ ผ่านการมอง ฟัง สัมผัส ดมกลิ่น และชิมรส บทบาทสมมติ การประกอบอาหาร การเรียนรู้ผ่านการใช้สื่อของจริง ซึ่งส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสูงสุด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

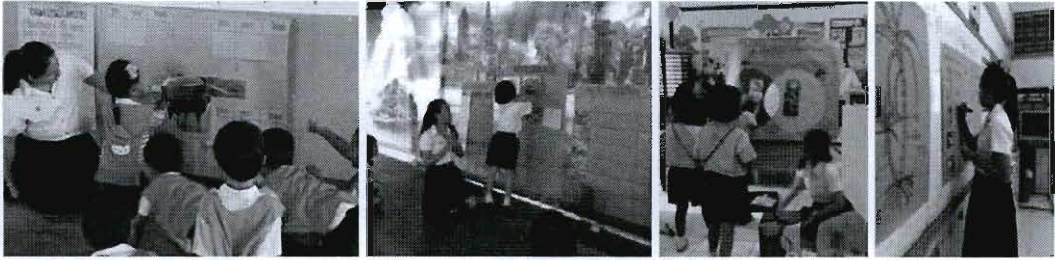
ภาพที่ 9 - 11 ตัวอย่างกิจกรรมการสนทนา การเล่านิทาน การร้องเพลงและการเคลื่อนไหว

ภาพที่ 12 - 14 ตัวอย่างกิจกรรมบทบาทสมมติ การลงมือกระทำจริง และการทดลอง

ภาพที่ 15 - 18 ตัวอย่างกิจกรรมการประกอบอาหารและการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าผ่านการใช้สื่อของจริง

ภาพที่ 19 - 22 ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการนำเสนอ การอ่านและการเขียน

ทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของนิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่เข้าร่วมการวิจัยจำแนกตามประเด็นย่อยภายหลังการวิจัยแสดงได้ตารางที่ 1 และผลรวมการประเมินภายหลังการวิจัยแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าร้อยละของจำนวนนิสิตจำแนกตามรายการประเมินและระดับการประเมินทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลภายหลังการเข้าร่วมการวิจัย

รายการ	ค่าร้อยละของนิสิต (N = 41)				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
ทักษะการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาล					
1. ถูกต้อง ครบคลุมทุกองค์ประกอบของแผน	48.78	51.22	-	-	-
2. สอดคล้องร้อยเรียงเป็นขั้นตอนของทุกองค์ประกอบ	56.10	43.90	-	-	-
3. วิธีการสอนเหมาะสมกับเด็กและลักษณะกิจกรรม	60.98	36.58	2.44	-	-
4. สามารถบูรณาการคณิตศาสตร์อย่างเหมาะสม	63.41	29.27	7.32	-	-
5. สามารถบูรณาการวิทยาศาสตร์อย่างเหมาะสม	51.22	36.59	12.19	-	-
6. สามารถบูรณาการภาษาอย่างเหมาะสม	51.22	43.90	4.88	-	-
7. สามารถบูรณาการการทักษะชีวิตอย่างเหมาะสม	48.78	46.34	4.88	-	-
ทักษะการปฏิบัติการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาลในการสอนจุดภาคและในบริบทจริง					
8. ทักษะการสอนบูรณาการคณิตศาสตร์	65.85	29.27	4.88	-	-
9. ทักษะการสอนบูรณาการวิทยาศาสตร์	63.41	31.71	4.88	-	-
10. ทักษะการสอนบูรณาการภาษา	48.78	43.90	7.32	-	-
11. ทักษะการสอนบูรณาการทักษะชีวิต	68.29	21.95	9.76	-	-
12. สอนเป็นขั้นเป็นตอนมีระบบตามแผนที่วางไว้	68.29	31.71	-	-	-
13. การจัดการชั้นเรียน การเตรียมเด็กให้สงบ	43.90	53.66	2.44	-	-
14. มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคงจุดประสงค์ที่วางไว้ได้	53.66	43.90	2.44	-	-
15. การนำเข้าสู่บทเรียนและสรุปบทเรียน	58.54	41.46	-	-	-
16. ประเมินผลตามสภาพจริงตามที่ได้วางแผนไว้	68.29	29.27	2.44	-	-

รายการ	ค่าร้อยละของนิสิต (N = 41)				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
17. การใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม มีประโยชน์ คุ่มค่า	48.78	51.22	-	-	-
18. การออกแบบและใช้สื่อการสอน	80.49	14.63	4.88	-	-
19. การใช้ภาษา น้ำเสียง ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง	58.54	39.02	2.44	-	-
20. บุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง การแต่งกาย	80.49	14.63	4.88	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลภายหลังการเข้าร่วมการวิจัยระดับดีขึ้นไปทั้ง 20 รายการ นิสิตส่วนน้อยอยู่ในระดับปานกลาง 15 รายการจาก 20 รายการ และไม่มีนิสิตที่อยู่ในระดับพอใช้และควรปรับปรุงเลยทั้ง 20 รายการ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามผลรวมการประเมินทักษะการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอนุบาลภายหลังการเข้าร่วมการวิจัย

ค่าระดับคะแนน (เต็ม 100 คะแนน)	จำนวนนิสิต (N = 41)	ค่าร้อยละของจำนวนนิสิต
ระดับดีมาก (85 คะแนนขึ้นไป)	37 คน	90.24
ระดับดี (80 - 84 คะแนน)	2 คน	4.88
ระดับปานกลาง (75 - 79 คะแนน)	2 คน	4.88
ระดับพอใช้ (70 - 74 คะแนน)	-	-
ระดับควรปรับปรุง (65 - 69 คะแนน)	-	-
รวม	41 คน	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีผลรวมของคะแนนการประเมินทักษะการจัดประสบการณ์ภายหลังการเข้าร่วมการวิจัยในระดับดีมาก จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 90.24 นิสิตส่วนน้อยอยู่ในระดับดีและระดับปานกลางเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.88 ทั้งสองรายการ

2. ปรัชญาการณที่เกดขึ้นในชั้นเรียนรายวิชาการสอนวิชาเอกเกี่ยวกับกระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี

การดำเนินการจัดการเรียนการสอนรายวิชา 400410 บูรณาการการจัดการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย 1 ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 อยู่บนพื้นฐานหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบูรณาการองค์ความรู้

บนกระบวนการที่สนับแบบองค์รวม โดยองค์ประกอบของกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ประกอบด้วย กิจกรรมการเตรียมบทเรียนก่อนเข้าร่วมในชั้นเรียนของนิสิต กิจกรรมการบรรยายและการอภิปราย กิจกรรมการลงมือปฏิบัติ และกิจกรรมการไตร่ตรองสะท้อนการเรียนรู้ กระบวนการในการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรีอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา 16 สัปดาห์ มีขั้นตอน 8 ระยะ ดังนี้

1) ระยะเตรียมการบูรณาการ ได้แก่ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยที่ได้เรียนมา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ และบริบทท้องถิ่นชลบุรี

2) **ระยะบูรณาการสู่การวางแผนการจัดประสบการณ์ฉบับร่าง** ได้แก่ กำหนดโครงการสอนที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นชลบุรี คัดเลือกหน่วยการสอน วิเคราะห์หัวข้อเรื่องย่อย รวบรวมข้อมูลหัวเรื่องย่อย และจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ฉบับร่าง

3) **ระยะปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฉบับร่าง** ได้แก่ การวิพากษ์และชี้แนะแผนการจัดประสบการณ์จากอาจารย์ผู้สอนและเพื่อน นิสิตปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์

4) **ระยะปฏิบัติการสอนจุลภาค** ได้แก่ เตรียมการสอน จัดทำสื่อการสอน ทดลองสอนจุลภาคและสังเกตการสอน ประเมินตนเองและประเมินการสอนจากเพื่อน รวมทั้งการนิเทศจากอาจารย์ผู้สอน

5) **ระยะปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฉบับทดลองสอน** ได้แก่ ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ สื่อการสอน วิธีการสอน และอื่นๆ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากการสอนจุลภาค

6) **ระยะปฏิบัติการสอนในบริบทจริง** ได้แก่ เตรียมการสอน จัดทำสื่อการสอน ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาปฐมวัย เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินตนเองและการนิเทศโดยอาจารย์ประจำชั้น

7) **ระยะปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฉบับสมบูรณ์** ได้แก่ ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ สื่อการสอน วิธีการสอน และอื่นๆ ที่ได้จากข้อมูลการปฏิบัติการสอนในบริบทจริง

8) **ระยะสรุปและรวบรวมการเรียนรู้** ได้แก่ สรุป รวบรวม และนำเสนอผลการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลในบริบทท้องถิ่นชลบุรี

สรุปได้ว่ากระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี 8 ระยะดังกล่าวสามารถพัฒนาให้นิสิตมีทักษะการปฏิบัติการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กอนุบาลดังที่กล่าวมาได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. **อภิปรายผลเกี่ยวกับทักษะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลของผู้เข้าร่วมการวิจัย**

นิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่เข้าร่วมการวิจัยมีทักษะสำคัญคือสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้เรียนมาสู่การจัดประสบการณ์ในหน่วยการสอนที่สอดคล้องกับท้องถิ่นชลบุรีและนำสาระที่ควรรู้ที่เกี่ยวข้องนั้นบูรณาการกับสาระคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยได้ สอดคล้องกับ วรรณาท รักสกุลไทย (2551) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยองค์รวม และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมเด็กเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ (กรมวิชาการ, 2546) ซึ่งมีตัวอย่างข้อมูลจากบันทึกของนิสิต ดังนี้

“ดิฉันสามารถนำความรู้ทั้งหมดที่ได้เรียนมาจัดทำแผนการจัดประสบการณ์บูรณาการ ซึ่งครอบคลุมทักษะทุกๆ ด้านทั้งคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และทักษะชีวิต ภายใต้หน่วยการเรียนรู้ประเพณีวิ่งควาย”

“ตอนแรกไม่รู้จะบูรณาการทักษะต่างๆ อย่างไรให้เข้ากับเรื่องที่จะสอน มันยาก แต่ก็ฝึกให้คิดอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน เริ่มศึกษาเอกสารต่างๆ รวบรวมเนื้อหาแต่ละวิชาที่เคยเรียนมารวมกันให้เกิดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการทักษะต่างๆ เข้าด้วยกัน”

นอกจากนี้ นิสิตยังสะท้อนถึงการพัฒนาตนเองและวิชาชีพเกี่ยวกับการวางแผนการสอน ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดรวบยอดแต่ละองค์ประกอบของแผนการสอนดีขึ้น ตลอดจนสามารถออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับ ธรรมชาติ พัฒนาการ และความสนใจของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นที่เด็กอาศัยอยู่ การพัฒนานิสิตให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับบมโนทัศน์ทางการสอนเด็กปฐมวัยดังกล่าว สอดคล้องกับรินรตี พรวิริยะสกุล (2554) ที่ได้พัฒนานักศึกษาคูให้สามารถออกแบบ

การเรียนการสอนได้โดยใช้แนวคิดการศึกษาผ่านการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ Davies and Dunnill (2008) ที่ช่วยพัฒนาความเข้าใจในมโนทัศน์ทางการสอน และเปิดโลกทัศน์ทางการสอนแก่ครูฝึกหัด โดยใช้รูปแบบของการปฏิบัติแบบร่วมมือ ซึ่งมีตัวอย่างบันทึกของนิสิตที่สะท้อนมโนทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

“ตอนแรกข้าพเจ้าเขียนสาระสำคัญและสาระการเรียนรู้สลับกันเพราะไม่เข้าใจ และเมื่อได้ฟังอาจารย์อธิบายทำให้เข้าใจมากขึ้นและสามารถเขียนได้ถูกต้องรวมทั้งหัวข้อต่างๆ ก็สั้นเหมือนกัน”

“ได้นำความรู้ความเข้าใจ มาปรับใช้กับหน่วยเรียนที่จะสอน ได้พัฒนาการเขียนแผนให้เหมาะกับพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงวัย บริบทของเด็ก กิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก”

“สิ่งที่ได้จากวิชานี้ ทำให้ผมได้พัฒนาทั้งในส่วนของเขียนแผน การวางโครงแผน ว่าแต่ละส่วนควรจะเป็นอย่างไร มีรูปแบบอย่างไร การสอนทำให้รู้ว่าวิธีการสอนแบบไหนดี แบบไหนไม่ดี แบบไหนที่ไม่น่าสนใจกับเด็ก โดยผ่านการแนะนำจากทั้งเพื่อน ๆ และอาจารย์ รวมถึง ครูประจำชั้นที่ไปสอนจริงด้วย”

“เนื่องจากการออกไปฝึกประสบการณ์หลาย ๆ ครั้ง ไม่เคยได้ร้องเพลง ครั้งนี้ถือว่าเป็นครั้งแรก จากนั้นไปคงต้องฝึกบ่อย ๆ จะได้มีความมั่นใจมากขึ้น แล้วยังได้รับความรู้ ประสบการณ์ ทักษะในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการออกแบบการสอนแบบบูรณาการที่ถูกต้อง ได้เทคนิคในการสอนดี ๆ มากมายจากอาจารย์และเพื่อน”

2. อภิปรายผลเกี่ยวกับกระบวนการบูรณาการศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัยสู่การสอนในบริบทท้องถิ่นชลบุรี

การดำเนินการจัดการเรียนการสอนในการศึกษาคำนี้อยู่บนพื้นฐานหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบูรณาการองค์ความรู้บนกระบวนทัศน์แบบองค์รวม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.) นอกจากนั้นนิตยยังได้สะท้อนว่ากระบวนการระยะเตรียมการและระยะบูรณาการสู่การวางแผนการสอนช่วยให้ นิสิตสามารถรวบรวมการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้จริงในการสอนได้ ดังนี้

“จากการเรียนวิชาบูรณาการการจัดการเรียนรู้อการศึกษปฐมวัย เหมือนกับดิฉันได้กลับไปเรียนตั้งแต่แรกใหม่ ต้องรวบรวมเอาความรู้ทั้งหมดที่มีมาใช้ทั้งหมดเพื่อนำไปใช้ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เรื่องที่ดิฉันเลือกคือเรื่องประเพณีวิ่งควาย ถึงว่าเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก แต่ก็เป็นการท้าทายในการคิดหากิจกรรมมาสอน”

การบูรณาการสู่การวางแผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วย การกำหนดโครงการสอนที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นชลบุรี การคัดเลือกหน่วยการเรียน การวิเคราะห์หัวข้อเรื่องย่อย การรวบรวมข้อมูลหัวข้อเรื่องย่อย การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ เป็นขั้นตอนที่สอดคล้องกับ วรรณาท รักสกุลไทย (2551) ที่กล่าวถึงการจัดทำหน่วยการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการว่าเริ่มต้นด้วยการกำหนดชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์ กำหนดสาระการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียน และเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งนิตยได้สะท้อนการเรียนรู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“การจัดทำแผนการสอน เมื่อเลือกหัวข้อการสอนในหน่วยประเพณีวิ่งควายได้แล้ว ก็เป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องหาข้อมูล หากความรู้และทำความเข้าใจเพื่อจะนำความรู้เหล่านั้นไปถ่ายทอดในรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ”

“ดิฉันสามารถเตรียมการหาข้อมูล เลือกหน่วยการเรียนรู้ เขียนแผนการจัดประสบการณ์ สาระสำคัญ สาระที่ควรรู้ กระบวนการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนวิชานี้ นิตยยังได้รับการพัฒนาจากกระบวนการชี้แนะโดยอาจารย์ผู้สอน การเรียนรู้ร่วมกันจากการสังเกตการสอนของเพื่อน การร่วมแสดงความคิดเห็นสะท้อนข้อดี ข้อที่ควรปรับปรุงของตนเองและของเพื่อน อีกทั้งการได้รับประสบการณ์ตรงจากการสอนในบริบทจริง ยังช่วย

เพิ่มพูนประสบการณ์ให้นิสิตเห็นช่องว่างระหว่างแผนการที่วางไว้และการปฏิบัติจริงที่ประสบความสำเร็จได้ดังตัวอย่างบันทึกของนิสิตดังต่อไปนี้

“ได้อธิบายสิ่งที่จะสอนให้อาจารย์ฟัง จึงได้รับคำแนะนำเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม การสอนเรื่องจำนวนก็ไม่เข้าใจ ไม่รู้จะสอนยังไงดี อาจารย์ได้แนะนำการรวมและการแยกที่สามารถบูรณาการกับเรื่องที่จะสอนได้”

“ขั้นแรกต้องมีการคิดแผนการสอนก่อน ซึ่งตอนแรกๆ นั้นได้ลองผิดลองถูกมาหลายครั้ง กว่าจะได้เป็นแผนการสอนที่สมบูรณ์พร้อมสอนนั้นเป็นเรื่องที่ยากมาก ก็ต้องมีการนำแผนให้กับอาจารย์ตรวจอยู่หลายครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งก็จะได้รับคำแนะนำที่ดีมากกลับมาทำ มาปรับปรุงแผนการสอนของตนเองได้ให้ดีขึ้นเรื่อยๆ”

“ได้เรียนรู้จากการสอนของเพื่อนแต่ละคนที่สอนก่อนหน้าเรา มีสื่อ มีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกัน ฉันทก็นำข้อผิดพลาดของเพื่อนมาทำให้แผนหรือกระบวนการสอนของเราดีขึ้น เนื่องจากได้เห็นการสอนดี ๆ และข้อผิดพลาดหรือสิ่งที่ควรปรับปรุงมาจากเพื่อน”

“เมื่อถึงเวลาสอบสอนจริง ๆ นั้น สิ่งที่ยากต่อมาก็คือ เราต้องปรับเปลี่ยนคำพูดเพื่อให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น”

“การสอนแบบจำลอง ทำให้เราได้รับรู้จุดเด่นจุดด้อย ทั้งในด้านการสอน การเขียนแผน การวางแผน และการทำสื่อ ด้วยมุมมองของอาจารย์และเพื่อนๆ และเราก็ยังได้สังเกต แนะนำ และให้ข้อเสนอแนะกับเพื่อนๆ คนอื่นด้วยเช่นกัน และเมื่อเราออกไปสอนจริง บางอย่างที่ผมรู้สึกว่ามันโอเคตอนสอนเพื่อนๆ แต่พอมาลองกับเด็กจริงๆ แล้ว เด็กงง เด็กไม่เข้าใจ ส่วนบางอย่างที่มันดูธรรมดา เด็กดูตื่นเต้นมาก ก็ต้องลองหาวิธีการที่จะให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมและทำกิจกรรมไปด้วยกันอย่างมีความสุข พอหลังจากจบกิจกรรมแล้ว ผลสรุปคือเด็กมีความสุข ชอบกิจกรรมที่ได้ทำ ซึ่งผมคิดว่าหากเขาไม่ได้ลองทำด้วยตัวเอง คงไม่รู้สึกรักกับกิจกรรมขนาดนี้”

กระบวนการที่ใช้ในการสอนดังที่กล่าวมาสอดคล้องกับ ทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคมว่า กระบวนการทางสังคมส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ผ่านรอยต่อของพัฒนาการซึ่งเป็นช่องว่างระหว่างระดับความสามารถที่เป็นอยู่จริงกับระดับพัฒนาการที่เต็มศักยภาพ หากผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นหรือได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นด้วยการมีปฏิสัมพันธ์แบบช่วยเหลือสนับสนุน ที่เชื่อมต่อพัฒนาการของผู้เรียน ให้สามารถสร้างความเข้าใจใหม่ภายในตน (Vygotsky, 1978) นอกจากนี้ กระบวนการที่ให้นิสิตเตรียมการพัฒนาตนเองจากการสอนจุดภาคก่อนการสอนในบริบทจริงสอดคล้องกับ รินรติ พรวิริยะสกุล (2554) ได้กล่าวถึงวงจรการใช้แนวความคิดศึกษาผ่านการเรียนรู้ในการพัฒนานักศึกษาคู 2 ระยะ คือ ระยะเตรียมความพร้อมและระยะการปฏิบัติการ เพื่อให้ นักศึกษาคูค่อยๆ เริ่มเรียนรู้ฝึกหัดในระยะแรกแล้วจึงปฏิบัติการในบริบทจริงอีกหนึ่งรอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษากับกลุ่มนิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยในบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อการตรวจสอบและขยายผลการนำไปใช้ หรือศึกษาตัวแปรต้นที่หลากหลายที่สามารถใช้พัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ของนิสิตเพื่อเป็นทางเลือกต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

อาจารย์ผู้สอนรายวิชาดังกล่าวหรือที่เกี่ยวข้องควรศึกษาทำความเข้าใจหลักการบูรณาการและควรนำกระบวนการที่นิสิตได้ฝึกหัดและปฏิบัติจริงไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตให้สามารถบูรณาการความรู้ที่แยกส่วนสู่การสอนได้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- พริทจ็อฟ คาปรา. (2543). *จุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษ: ทักษะแม่บทเพื่อการปฏิวัติวัฒนธรรมแบบใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 4). (พระประชา ปสันนัมโม และคนอื่นๆ, แปล). กรุงเทพฯ: โกลด์คิมทอง.
- รินรดี พรวิริยะสกุล. (2554). *การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาผ่านการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาครู*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งฟ้า กิตติญาณสันต์. (2555). *กระบวนการความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของนิสิตต่อวิชาชีพครู: การเรียนรู้ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตน*. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 23(1), 96-109.
- วรรณาท รักสกุลไทย. (2551). *การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย*. ใน อรุณี หรดาล (บรรณาธิการ). *การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- Davies, P., & Dunnill, R. (2008). Learning study as a model of collaborative practice in initial teacher education. *Journal of Education for Teaching*, 34(1), 3-16.
- Malcolm, D. E. (1998). *Whitehead and Philosophy of Education*. Amsterdam-Atlanta.
- Miller, J. P. (1996). *The holistic curriculum*. Ontario: OSIC Press.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind and society*. MA: Harvard University Press.